

Bruxelles, 11 martie 2026
(OR. en)

7240/26

EF 66
ECOFIN 329
FSC 6
ESMA
ESRB
ECB
EIOPA
SRB
EBA

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 119 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN privind nivelul de pregătire al UE în sectorul financiar

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 119 final.

Anexă: COM(2026) 119 final

Bruxelles, 10.3.2026
COM(2026) 119 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

privind nivelul de pregătire al UE în sectorul financiar

1. Introducere

Uniunea Europeană se confruntă cu riscuri tot mai mari și cu amenințări fără precedent în mai multe sectoare. Aceste riscuri variază de la incertitudini sporite, tensiuni și conflicte geopolitice, riscuri în materie de securitate cibernetică și de manipulare a informațiilor, până la schimbări climatice și creșterea riscurilor de pericole naturale. Pentru a spori capacitatea UE de a anticipa, de a preveni și de a contracara aceste amenințări, Comisia și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) au prezentat împreună, la 26 martie 2025, Strategia privind o Uniune a pregătirii¹. Sectorul financiar al UE joacă un rol esențial în menținerea funcțiilor societale vitale în orice situație. Acesta este motivul pentru care, ca parte a Strategiei privind o Uniune a pregătirii și pentru realizarea acțiunii 25 din anexa la comunicarea comună, Comisia desfășoară o evaluare cuprinzătoare a nivelului de pregătire în sectorul financiar. În special, Comisia evaluează capacitatea sectorului de a continua să își îndeplinească funcțiile critice, precum efectuarea plăților și finanțarea economiei în orice situație.

Legislația UE privind serviciile financiare se bazează pe o tradiție solidă de prudență, precauție, reziliență și anticipare. Obiectivele sunt clare: menținerea stabilității financiare, rezoluția organizată a oricărei instituții financiare în curs de a intra în dificultate, gestionarea crizelor și asigurarea depozitelor, protecția investitorilor și integritatea pieței. UE a finalizat o revizuire cuprinzătoare a regulilor sale prudentiale și a arhitecturii de supraveghere bancară în urma mării crize financiare care s-a declanșat în 2007. Aceste reforme au consolidat instituțiile financiare ale UE, piețele sale de capital și furnizorii de infrastructură a pieței financiare.

În prezent, sectorul financiar al UE a atins un nivel ridicat de reziliență prin consolidarea a trei piloni: (i) capital bazat pe risc pentru bănci și instituții financiare, (ii) cerințe de guvernare și transparență și (iii) mecanisme de cooperare în materie de supraveghere între statele membre și între sectoare. UE a instituit politici și principii care produc evaluări continue ale riscurilor de evenimente extreme în cadrele privind riscul operațional, în planurile de continuitate a activității și în planurile de contingență.

Cadrul UE a fost testat, în ultimii ani, de mai multe episoade de criză, cum ar fi pandemia de COVID-19, agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, criza bancară regională din SUA și criza Credit Suisse din 2023, pene de curent, atacuri cibernetică și incidente hibride. În fața acestor crize, sectorul financiar al UE a demonstrat robustețe și reziliență. Autoritățile de la nivelul UE și de la nivel național au acționat rapid și eficace.

În general, pregătirea nu este statică, ci este o stare dinamică și prospectivă. Pregătirea necesită un ciclu continuu de planificare, formare, dotare, testare, evaluare și îmbunătățire. Aceasta necesită o concentrare pe pregătirea pentru a face față tuturor pericolelor prin anticiparea riscurilor, dezvoltarea capacităților, coordonarea între sectoare (guvern, sectorul privat, sectorul public) și învățarea din evenimentele anterioare pentru a construi comunități reziliente care să poată preveni crizele și să se poată proteja și redresa atunci când apare o criză. Acest lucru este valabil și pentru sectorul financiar.

¹ Comisia și SEAE au publicat o [Comunicare comună](#) referitoare la [Strategia privind o Uniune a pregătirii](#).

Prezentul raport oferă o imagine de ansamblu asupra stadiului actual de pregătire a sectorului financiar al UE, pe baza discuțiilor continue cu Banca Centrală Europeană, autoritățile europene de supraveghere, Comitetul european pentru risc sistemic, Comitetul Unic de Rezoluție, statele membre și sectorul serviciilor financiare.

2. Pregătirea pe piața unică a UE

La nivelul UE, gradul de pregătire în sectorul financiar s-a îmbunătățit în ultimii ani prin măsuri legislative și prin crearea unor structuri de guvernanță la nivelul UE care să reflecte caracterul transfrontalier al sectorului financiar al UE. Guvernarea se bazează pe doi piloni: regulamentul UE și autoritățile UE. Această structură este completată de o serie de măsuri luate la nivelul zonei euro, la nivel regional (implicând mai multe state membre) și la nivelul fiecărui stat membru.

2.1 Legislația UE care reglementează sectorul financiar

Sectorul financiar este reglementat atât de legislația sectorială, cât și de cea transversală.

Legislația sectorială

Legislația sectorială include Directiva și Regulamentul privind cerințele de capital (CRD/CRR)², Solvabilitate II³, Directiva privind piețele instrumentelor financiare II (MiFID II)⁴, Regulamentul privind infrastructura pieței europene (EMIR)⁵ și Regulamentul privind depozitarii centrali de titluri de valoare (CSDR)⁶. Aceste acte legislative au instituit cerințe prudențiale pentru a asigura reziliența, stabilitatea și buna funcționare a instituțiilor financiare, a infrastructurii financiare și a sistemului financiar.

Din perspectiva pregătirii, mai multe acte legislative sectoriale stabilesc cerințe care reglementează gestionarea riscurilor operaționale, reziliența operațională, reziliența TIC, continuitatea activității și gestionarea crizelor. De exemplu, în sectorul bancar, CRR/CRD, Directiva privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare (BRRD)⁷, Regulamentul privind

² Directiva 2013/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudențială a instituțiilor de credit, de modificare a Directivei 2002/87/CE și de abrogare a Directivelor 2006/48/CE și 2006/49/CE (CRD);

Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (CRR).

³ Text consolidat: Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II).

⁴ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (MiFID II).

⁵ Regulamentul (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 4 iulie 2012 privind instrumentele financiare derivate extrabursiere, contrapărțile centrale și registrele centrale de tranzacții (EMIR).

⁶ Regulamentul (UE) nr. 909/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind îmbunătățirea decontării titlurilor de valoare în Uniunea Europeană și privind depozitarii centrali de titluri de valoare și de modificare a Directivelor 98/26/CE și 2014/65/UE și a Regulamentului (UE) nr. 236/2012.

⁷ Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei

mecanismul unic de rezoluție (SRMR)⁸ și Directiva privind schemele de garantare a depozitelor (DGSD)⁹ asigură faptul că băncile au reziliența de a face față unei game largi de riscuri potențiale, inclusiv evenimentelor extreme. Se preconizează că băncile vor pune în aplicare cadre solide de guvernare și de gestionare a riscurilor, inclusiv planuri consolidate de continuitate a activității, de comunicare și de redresare, pentru a aborda în mod eficace o gamă largă de riscuri. Principalele caracteristici ale măsurilor de abordare a scenariilor de risc, atât preventive, cât și reactive, includ cerințe *ex ante* specifice pentru bănci, cum ar fi planurile de redresare și planurile de rezoluție, astfel cum se prevede în SRMR și în BRRD.

Pe lângă bănci, întreprinderile de asigurare reglementate în temeiul directivei Solvabilitate II, firmele de investiții reglementate în temeiul MiFID II și infrastructurile pieței, cum ar fi contrapărțile centrale (CPC) și depozitarii centrali de titluri de valoare, fac obiectul unor cerințe similare pentru a asigura reziliența operațională, gestionarea riscurilor TIC, continuitatea activității și gestionarea crizelor. Acestea sunt completate de cerințe de îmbunătățire a planificării redresării și rezoluției, acolo unde este necesar. Gestionarea activelor și intermedierea financiară nebancaară fac, de asemenea, obiectul unui cadru de reglementare amplu și tot mai cuprinzător al UE, care include Directiva privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare, Directiva privind administratorii fondurilor de investiții alternative și Regulamentul privind fondurile de piață monetară. Aceste instrumente impun cerințe privind gestionarea riscurilor, gestionarea lichidităților, efectul de levier, evaluarea și transparența, pentru a promova stabilitatea sectorului. Acțiunile de dezvoltare a uniunii economiilor și a investițiilor (UEI) prin consolidarea capacității sectorului financiar al UE de a conecta economiile cu investițiile productive, îmbunătățind astfel partajarea riscurilor și diversificarea în întregul sector financiar al UE, vor îmbunătăți reziliența și pregătirea generală a acestuia.

Banca Centrală Europeană (BCE) – autoritatea unică de supraveghere pentru băncile din 21 de state membre – și autoritățile naționale competente din interiorul și din afara zonei euro plasează reziliența financiară și operațională a băncilor în centrul priorităților lor de supraveghere. Băncile sunt încurajate în special să țină seama în mod corespunzător de riscurile geopolitice și să le integreze în procesele lor de gestionare a riscurilor. În acest context, băncile ar trebui să ia în considerare expunerile față de contrapărțile din țări din afara UE, impactul potențial al sancțiunilor străine asupra expunerilor și dependențele de furnizorii de servicii și infrastructurile externe. În plus, băncile ar trebui să dezvolte un cadru de guvernare solid și o protecție împotriva amenințărilor cibernetice și a altor amenințări care le pot afecta reziliența operațională. Aceasta include măsuri de creștere a siguranței și de protecție împotriva

82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (BRRD).

⁸ Regulamentul (UE) nr. 806/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 iulie 2014 de stabilire a unor norme uniforme și a unei proceduri uniforme de rezoluție a instituțiilor de credit și a anumitor firme de investiții în cadrul unui mecanism unic de rezoluție și al unui fond unic de rezoluție și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010 (SRMR).

⁹ Directiva 2014/49/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 privind schemele de garantare a depozitelor (DGSD).

prejudiciilor fizice. Pe lângă măsurile instituționale, cadrul prudencial bancar al UE abordează, de asemenea, canale mai ample de risc la nivel de sistem și la nivel transfrontalier.

Cadrul de gestionare a crizelor creează un set de instrumente care poate fi utilizat atunci când viabilitatea furnizorului unei funcții critice este amenințată. Cadrul revizuit de gestionare a crizelor și de asigurare a depozitelor pentru bănci, cu privire la care s-a ajuns la un acord politic în iunie 2025, marchează un pas important în eficientizarea sistemului UE de gestionare a crizelor, în special pentru băncile mici și mijlocii.

Un aspect important al pregătirii în sectorul financiar este asigurarea disponibilității instrumentelor de plată pentru public, atât plățile în numerar, cât și plățile electronice. Pentru a asigura disponibilitatea **numerarului** în orice situație, o măsură esențială la nivelul Eurosistemului este menținerea unor stocuri strategice comune de bancnote euro. BCE este organismul central de coordonare și de decizie și desfășoară exerciții periodice de gestionare a crizelor, inclusiv de comunicare în situații potențiale de criză. La nivel național, băncile centrale naționale (BCN) mențin planuri de continuitate a activității pentru a se asigura că operațiunile de retragere și depunere de numerar rămân disponibile.

În paralel, propunerea privind statutul de mijloc legal de plată al bancnotelor și monedelor euro, prezentată de Comisie la 28 iunie 2023, urmărește să asigure faptul că numerarul în euro este în continuare acceptat pe scară largă pentru plăți și este ușor accesibil cetățenilor, întreprinderilor și entităților publice din întreaga zonă euro. Cerințele de menținere a unei infrastructuri sănătoase pentru numerar în perioade normale sprijină disponibilitatea numerarului în situații neprevăzute. Propunerea Comisiei nu a inclus nicio dispoziție privind reziliența, dar Consiliul a adăugat acest lucru în mandatul său de negociere, care impune statelor membre să dispună de un plan de reziliență pentru numerar sau de o combinație de măsuri echivalente.

În plus, Directiva privind serviciile de plată 3 (DSP3), cu privire la care s-a ajuns la un acord politic în noiembrie 2025, urmărește să stimuleze accesul la numerar în magazine, permițând comercianților cu amănuntul să ofere servicii de retragere de numerar (servicii de tip „cash-in-shop”) până la o anumită limită, fără a fi necesară efectuarea unei achiziții. Acest lucru face ca utilizarea numerarului să fie mai convenabilă, în special în zonele rurale, prin clarificarea normelor pentru comercianții cu amănuntul și operatorii de bancomate.

Pe lângă disponibilitatea numerarului, este esențial să se mențină continuitatea **serviciilor de plată**, care includ plățile cu cardul, plățile prin transfer între conturi (inclusiv prin intermediul telefoanelor mobile), accesul la conturile de plăți și capacitatea de a efectua operațiuni de depunere, pentru a menține încrederea publicului în sistemul financiar, a menține ordinea publică și a asigura funcționarea fundamentală a economiei în cazul unei perturbări pe scară largă, oferind publicului acces neîntrerupt la serviciile de bază.

Actuala Directivă privind serviciile de plată 2 (DSP2) reglementează alte aspecte, inclusiv gestionarea riscurilor operaționale și de securitate și raportarea incidentelor majore. Scopul este de a consolida securitatea și reziliența sistemelor de plată din întreaga UE.

Eurosistemul promovează siguranța și eficiența sistemelor de plată. Directiva a instituit cerințe de supraveghere pentru a aborda principalele scenarii de risc identificate pentru ecosistemul european de plăți. Cadrele stabilesc un set cuprinzător de cerințe pentru gestionarea riscurilor operaționale. Printre acestea se numără măsuri de gestionare a continuității activității și de redresare în timp util, împreună cu dispoziții specifice privind securitatea informațiilor, reziliența cibernetică, securitatea fizică, externalizarea, gestionarea riscurilor informatice și alte domenii conexe. Cadrul acoperă instrumentele de plată electronică (precum cardurile, debitările directe, transferurile credit, moneda electronică și portofelele digitale), precum și sistemele (de exemplu, rețelele de carduri) și aplicațiile (de exemplu, portofelele electronice) care permit utilizarea acestora.

Pentru a asigura o protecție sporită, articolul 15 din Regulamentul BCE privind sistemele de plată de importanță sistemică (SIPS) stabilește alte cerințe. De exemplu, acesta impune sistemelor să asigure redresarea în termen de două ore (inclusiv prin utilizarea unor amplasamente secundare), iar operatorilor SIPS să fie în măsură să finalizeze decontarea tuturor plăților scadente într-o zi până la sfârșitul zilei lucrătoare în care a avut loc incidentul.

Proiectul privind crearea unei monede euro digitale – o formă digitală a numerarului, care completează numerarul fizic și soluțiile de plată private – ar oferi publicului o metodă suplimentară de plată, promovând în același timp incluziunea digitală și financiară. Fiind primul sistem de plată paneuropean unificat, moneda euro digitală ar contribui, de asemenea, la protejarea rolului internațional al monedei euro. Prin consolidarea autonomiei strategice deschise a UE și prin extinderea gamei de instrumente de plată disponibile, proiectul privind moneda euro digitală urmărește să consolideze și mai mult reziliența generală a serviciilor de plată. În ceea ce privește propunerea privind statutul de mijloc legal de plată, Consiliul a adăugat dispoziții suplimentare pentru a spori și mai mult reziliența monedei euro digitale. În acest context, portofelele europene pentru identitatea digitală (EUDI) vor fi interoperabile cu interfețele pentru utilizatori ale monedei euro digitale, asigurând autentificarea sigură și fără sincope a utilizatorilor¹⁰.

Legislația transsectorială în sectorul financiar

Pentru a completa legislația financiară evidențiată anterior, Regulamentul privind reziliența operațională digitală (DORA) este un act legislativ sectorial financiar care se aplică în întregul sector financiar al UE. Regulamentul acoperă 20 de tipuri diferite de entități financiare, printre care se numără instituții de credit, furnizori de servicii de plată, infrastructuri ale pieței financiare, societăți de asigurări, agenții de rating de credit și administratori de active.

DORA pune un accent puternic pe reziliența entităților financiare, pe nivelul lor de pregătire pentru a face față eventualelor perturbări în domeniul TIC și pe gestionarea riscurilor care decurg din dependența entităților financiare de furnizorii terți de servicii TIC, inclusiv a

¹⁰ Cadrul european pentru identitatea digitală stabilește un ecosistem sigur și de încredere pentru identificarea și autentificarea digitală și pentru utilizarea probelor digitale, care va fi disponibil pentru toți cetățenii UE până la sfârșitul anului 2026. Portofelele europene pentru identitatea digitală vor aduce beneficii directe rezilienței și pregătirii sectorului financiar al UE împotriva crizelor, protejând împotriva fraudei și a furtului de identitate în ceea ce privește plățile, integrarea clienților și alte servicii financiare.

riscurilor sistemice și de concentrare prezentate de furnizorii TIC care sunt esențiali pentru sectorul financiar al UE. DORA stabilește un cadru armonizat și solid pentru consolidarea capacității sectorului financiar al UE de a preveni perturbările legate de TIC, de a rezista și a răspunde la acestea și de a se redresa în urma lor. Entitățile financiare trebuie să instituie un cadru cuprinzător pentru gestionarea riscurilor TIC – care să acopere governanța, inventarul activelor, identificarea riscurilor, protecția, detectarea, răspunsul, redresarea și îmbunătățirea continuă. Acest lucru asigură gestionarea proactivă a vulnerabilităților și a rezilienței sistemelor și proceselor. Entitățile financiare au, de asemenea, obligația de a detecta, clasifica și raporta incidentele majore legate de TIC autorităților competente, utilizând definițiile, pragurile și termenii convenite pentru a permite răspunsuri coordonate între jurisdicții. Această obligație impune testarea și evaluarea periodică a proceselor, instrumentelor și mecanismelor lor de reziliență și pregătire.

Entitățile financiare trebuie, de asemenea, să gestioneze riscurile asociate utilizării furnizorilor terți de servicii TIC, în special a furnizorilor terți esențiali (CTPP). DORA impune entităților financiare să îndeplinească obligația de diligență cu privire la riscurile de concentrare înainte de a încheia noi contracte cu furnizori terți de servicii TIC (TPP). DORA dispune de un mecanism de supraveghere, în cadrul căruia cele trei autorități europene de supraveghere (AES)¹¹ monitorizează furnizorii terți esențiali de servicii TIC (CTPP) la scară paneuropeană, sporind reziliența operațională digitală globală în întregul sector financiar al UE. În noiembrie 2025, AES au publicat lista furnizorilor terți esențiali de servicii TIC desemnați în temeiul DORA. Cadrul DORA este deosebit de adecvat pentru gestionarea securității cibernetice, a conectivității, a pregătirii și a riscurilor operaționale, având o puternică dimensiune internațională.

Pe lângă DORA, care este *lex specialis* pentru sectorul financiar, acesta face, de asemenea, obiectul unor acorduri de cooperare orizontală privind reziliența fizică și digitală în temeiul Directivei privind reziliența entităților critice (REC)¹² și al Directivei NIS 2.

Directiva REC creează un cadru general care abordează reziliența entităților critice în ceea ce privește toate pericolele. Cadrul impune evaluări ale riscurilor, strategii naționale și măsuri specifice de reziliență pentru entitățile critice desemnate cu scopul de a se asigura că acestea sunt în măsură să asigure în continuare funcții societale vitale. Deși directiva include sectorul bancar și infrastructurile pieței financiare ca sectoare critice, sectorul financiar nu intră în domeniul de aplicare al tuturor cerințelor de fond ale REC, deoarece face obiectul unor cerințe mult mai specifice în temeiul DORA. Totuși, sectorul financiar se încadrează în domeniul de aplicare al Directivei REC în ceea ce privește acordurile de cooperare orizontală.

¹¹ Cele trei AES sunt Autoritatea Bancară Europeană (ABE), Autoritatea Europeană de Asigurări și Pensii Ocupaționale (EIOPA) și Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA).

¹² Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului. Articolul 5 alineatul (5) din directivă prevede elaborarea de către Comisie, în cooperare cu statele membre, a unui model comun de raportare voluntar care să poată fi utilizat pentru asigurarea conformității cu articolul 5 alineatul (4) din directivă.

Directiva NIS 2 oferă un cadru mai larg pentru securitatea cibernetică în diferite sectoare critice. DORA este considerată *lex specialis* în raport cu Directiva NIS 2, ceea ce înseamnă că cerințele privind gestionarea riscurilor și raportarea incidentelor, prevăzute în DORA, se aplică ca act juridic sectorial al Uniunii în locul Directivei NIS 2. Astfel cum a comunicat Comisia în orientările sale privind aplicarea articolului 4 alineatele (1) și (2) din Directiva NIS 2¹³, se aplică în continuare anumite dispoziții ale Directivei NIS 2 care sunt esențiale pentru asigurarea pregătirii și atingerea unui nivel ridicat de reziliență a entităților financiare, inclusiv cerințele privind adoptarea unei strategii de securitate cibernetică și instituirea unui cadru național de gestionare a crizelor cibernetică (cu obligația de a desemna autorități de gestionare a crizelor cibernetică și de a adopta planuri naționale de răspuns la incidente de securitate cibernetică de mare amploare și crize), care acoperă sectorul bancar și sectorul infrastructurilor pieței financiare. În plus, echipele de intervenție în caz de incidente de securitate informatică („CSIRT”) și Rețeaua europeană a organizațiilor de legătură în materie de crize cibernetică („EU-CyCLONe”) ar trebui să își îndeplinească sarcinile în raport cu sectorul bancar și sectorul infrastructurilor pieței financiare.

Măsurile de pregătire prezentate pentru sectorul financiar sunt concepute astfel încât să asigure un echilibru între nevoia de reziliență și principiul proporționalității. Cerințele de reglementare și supraveghere sunt adaptate la dimensiunea, complexitatea și importanța sistemică a instituțiilor pentru a evita impunerea unei sarcini disproporționate asupra entităților mai mici. Pentru a evita sarcina administrativă inutilă, cadrele armonizate, cum ar fi DORA, raționalizează cerințele în întregul sector, asigurând consecvența și reducând în același timp duplicarea eforturilor.

2.2 Autoritățile UE: instrumente și cooperare

Autoritățile UE au la dispoziție instrumente specifice care pot fi activate în situații de urgență și care mențin mecanisme de pregătire pentru a asigura continuitatea activității. De exemplu, cele trei AES dispun de competențe în situații de urgență în temeiul regulamentelor lor de înființare. Odată ce o situație de urgență a fost recunoscută în mod oficial de către Consiliu (în temeiul articolului 18 din regulamentele AES), autoritățile europene de supraveghere pot restricționa temporar activitățile financiare în temeiul articolului 9, prin decizii individuale. Aceste autorități îndeplinesc, de asemenea, o funcție de coordonare generală între autoritățile naționale și în cadrul Sistemului european de supraveghere financiară (SESF) (articolul 31).

După cum s-a menționat anterior, BCE este autoritatea unică de supraveghere pentru băncile din cele 21 de state membre care participă la Mecanismul unic de supraveghere, asigurând o supraveghere prudențială consecventă în acest domeniu. Comitetul Unic de Rezoluție este autoritatea unică de rezoluție pentru aceste state membre și este responsabilă de rezoluția organizată a băncilor în curs de a intra în dificultate, protejând astfel stabilitatea financiară și reducând la minimum costurile pentru contribuabili.

¹³ C(2023)6068.

Pentru a stimula reziliența operațională, toate autoritățile UE au elaborat proceduri interne de asigurare a continuității activității, de pregătire și de gestionare a incidentelor critice pentru a gestiona o gamă variată de pericole. Autoritățile UE testează periodic aceste măsuri pentru a asigura continuitatea activității și pentru a identifica procesele operaționale cele mai sensibile la factorul timp care trebuie desfășurate într-o situație de urgență, precum și nivelul la care trebuie să se desfășoare acestea.

Având în vedere atât necesitatea de a menține integritatea și buna funcționare a pieței unice, cât și gradul ridicat de interconectare și riscul de efecte de propagare în sectorul financiar al UE, coordonarea între diferitele autorități ale UE și implicarea statelor membre sunt esențiale pentru a anticipa și a gestiona crizele care au potențialul de a afecta simultan mai multe părți ale UE. Implicarea timpurie și cooperarea promptă sunt esențiale atât în etapa de planificare, cât și în fiecare etapă a crizei. Pentru a facilita cooperarea și schimbul de informații care pot fi relevante și într-o situație de criză, mai multe autorități ale UE au încheiat instrumente de cooperare între ele sau cu autoritățile naționale competente sau autoritățile naționale de rezoluție, ori au încheiat memorandumuri de înțelegere (de exemplu, Memorandumul de înțelegere dintre BCE și Comitetul Unic de Rezoluție) și, de asemenea, efectuează simulări pentru a asigura o pregătire adecvată pentru situații de criză.

O etapă importantă în această activitate este Cadrul Uniunii Europene de coordonare a incidentelor cibernetice sistemice (EU-SCICF), instituit în ianuarie 2025 de către AES. Acest cadru oferă o bază strategică pentru cooperare în timpul incidentelor cibernetice semnificative¹⁴. Scopul său este de a facilita schimbul rapid de informații și răspunsurile comune prin instituirea unor protocoale de evaluare și atenuare a amenințărilor în toate statele membre ale UE.

În plus, în iunie 2025, Consiliul a adoptat un Plan de acțiune pentru gestionarea crizelor cibernetice¹⁵, ca ghid important pentru statele membre în vederea consolidării capacităților lor de pregătire, detectare și răspuns la incidentele de securitate cibernetică, pe baza tuturor mecanismelor relevante, inclusiv a celor create prin Directiva NIS 2, DORA (EU-SCICF) și Regulamentul privind solidaritatea cibernetică.

În acest cadru se pot desfășura exerciții periodice pentru a se asigura că capacitățile de pregătire și răspuns rămân solide și eficiente. În plus, la nivel internațional, Protocolul G7 privind răspunsul la incidentele cibernetice urmărește să unifice eforturile globale de răspuns la amenințările cibernetice care afectează sectorul financiar și să asigure răspunsuri prompte și coordonate în toate jurisdicțiile.

Fiecare autoritate a UE întreprinde evaluări periodice ale riscurilor și alte măsuri pentru a identifica cele mai importante riscuri în raport cu mandatul și funcțiile fiecărei autorități. Evaluările riscurilor sunt efectuate în cooperare cu autoritățile naționale, contribuind la dezvoltarea unei înțelegeri comune și mai profunde a peisajului riscurilor, precum și a riscurilor

¹⁴ De asemenea, EU-SCICF pune în aplicare articolul 49 din DORA cu scopul de a consolida coordonarea cu alte cadre ale UE de gestionare a crizelor.

¹⁵ Recomandarea Consiliului din 6 iunie 2025 privind un Plan de acțiune al UE pentru gestionarea crizelor cibernetice, *JO C, C/2025/3445, 20.6.2025*, <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3445/oj>.

căroră trebuie să li se acorde prioritate. Evaluările riscurilor contribuie adesea la sistemele de alertă timpurie care, la rândul lor, fac parte din cadrele de pregătire ale autorităților UE. În plus, există mecanisme de reglementare și supraveghere între autoritățile UE și părțile interesate din sectorul privat, care permit continuarea dialogului privind așteptările reciproce în ceea ce privește pregătirea¹⁶.

2.3 Cadre la nivel național și regional

Pe lângă legislația de la nivelul UE, statele membre și-au dezvoltat propriile sisteme naționale de pregătire¹⁷. Aceste sisteme nu se referă, de regulă, doar la sectorul financiar, ci vizează pregătirea societății în ansamblu la nivel național. Din acest motiv, sistemele naționale diferă de la un stat membru la altul, reflectând diferitele structuri guvernamentale și administrative, precum și diferitele limite ale competențelor acestora. În același timp, aceste sisteme naționale funcționează într-un cadru coerent al UE și interacționează tot mai mult cu mecanismele de la nivelul UE și cu mecanismele de coordonare transfrontalieră.

Pregătirea sectorului financiar este întotdeauna un element esențial în strategiile naționale de pregătire. Acest sector este lider în ceea ce privește pregătirea, reprezentând un exemplu pentru alte sectoare. Strategiile naționale de pregătire pentru sectorul financiar nu vizează numai acquis-ul UE, ci se concentrează și asupra aspectelor operaționale la nivel național. Diferențele dintre sistemele financiare naționale (de exemplu, principalele caracteristici ale sectorului bancar național, gradul de utilizare a numerarului, adoptarea monedei euro, participarea la uniunea bancară) se reflectă în mod firesc în modul în care este evaluat și asigurat nivelul de pregătire a sectorului financiar național.

Având în vedere rolul central pe care îl au autoritățile publice, în special în cazul unei crize sau al unui incident major, trebuie să rămână disponibile funcții fiabile de finanțare pe termen scurt pentru a evita deficitul de lichiditate sau de finanțare la nivelul statului și al sectorului public în sens mai larg și pentru a evita repercusiunile mai ample asupra societății în ceea ce privește încrederea publică și stabilitatea financiară. Totuși, acest lucru nu se aplică tuturor cadrelor de gestionare a crizelor în același mod: în special, rezoluția bancară este concepută pentru a limita dependența de fondurile publice, prin intermediul recapitalizării interne și al mecanismelor de rezoluție finanțate de sectorul bancar.

Pentru a asigura reziliența funcțiilor de finanțare pe termen scurt ale guvernelor, oficiile naționale de administrare a datoriei (DMO) au elaborat planuri de contingență și de continuitate a activității pentru a continua să funcționeze și în cazul unei crize. Aceste mecanisme sunt completate tot mai mult de schimburi de bune practici și de coordonare atât la nivelul UE, cât și la nivel regional.

¹⁶ Strategia UE privind o Uniune a pregătirii recunoaște importanța unor astfel de parteneriate. Acțiunile-cheie 36 și 37 vizează instituirea unui grup operativ public-privat în materie de pregătire și elaborarea de protocoale public-privat pentru situații de urgență în toate sectoarele.

¹⁷ Ca parte a activității sale pentru îndeplinirea obligației impuse de acțiunea 25 din anexa la Comunicarea comună referitoare la Strategia privind o Uniune a pregătirii, Comisia s-a bazat, de asemenea, pe discuțiile permanente cu statele membre cu privire la sistemele de pregătire.

În plus, Mecanismul european de stabilitate (MES) oferă mai multe instrumente de asistență financiară menite să protejeze stabilitatea financiară prin acordarea de asistență membrilor MES, pentru a consolida capacitatea zonei euro de a gestiona dificultățile cu care se confruntă statul și sectorul bancar. Aceste instrumente sunt menite să abordeze crizele sistemice și să completeze pregătirea operațională, la nivel național și la nivelul UE, pentru scenarii de perturbare mai concrete. Unele state membre au elaborat mecanisme bilaterale pentru a asigura disponibilitatea finanțării pe termen scurt în cazul în care oricare dintre funcțiile de bază ale DMO devine indisponibilă. Finalizarea modificării în curs a Tratatului privind MES ar consolida și mai mult plasa de siguranță a zonei euro.

În paralel, există forumuri de coordonare regională, cum ar fi Mecanismul de cooperare nordico-baltică, o inițiativă regională importantă, axată pe țările de la Marea Baltică. Aceste forumuri încurajează colaborarea privind supravegherea financiară și gestionarea crizelor, schimburile de informații privind evaluările riscurilor și planificarea strategică. Ele ilustrează modul în care cooperarea regională poate îmbunătăți nivelul de pregătire.

Mai multe state membre au dezvoltat parteneriate sau forumuri public-privat specifice în contextul sistemelor lor naționale de pregătire (care cuprind reprezentanți ai sectorului privat din mai multe domenii).

În general, aceste mecanisme la nivelul UE, la nivel regional și la nivel național fac parte dintr-un cadru de pregătire pe mai multe niveluri, în care coordonarea și cooperarea la nivelul UE și la nivel regional sunt completate de acțiuni la nivel național.

3. Simularea de criză

Simularea de criză reprezintă un aspect esențial al pregătirii, astfel cum se recunoaște în Recomandarea Consiliului privind consolidarea rezilienței infrastructurilor critice¹⁸. În sectorul financiar, simulările de criză reprezintă deja o parte integrantă și esențială a supravegherii instituțiilor financiare și furnizorilor de infrastructură a pieței financiare. Simulările de criză consolidează pregătirea sectorului financiar prin simularea unor crize grave (precum recesiunile, șocurile climatice sau atacurile cibernetice), pentru a descoperi vulnerabilitățile în ceea ce privește capitalul și lichiditatea instituțiilor financiare. Acest lucru obligă instituțiile și furnizorii să îmbunătățească gestionarea riscurilor, să stimuleze amortizoarele de capital, să perfecționeze planificarea strategică și să consolideze reziliența la șocurile viitoare, sporind stabilitatea financiară generală și consolidând încrederea pieței.

Simularea de criză sprijină, de asemenea, pregătirea prin reflectarea canalelor de risc la nivel de sistem și la nivel transfrontalier, inclusiv a surselor de instabilitate financiară globală, a tensiunilor geopolitice, a incidentelor cibernetice și a perturbărilor infrastructurii critice.

În **sistemul bancar**, Autoritatea Bancară Europeană (ABE) are mandatul de a iniția și a coordona simulări de criză la nivelul UE pentru sectorul bancar. Pe baza acestui mandat, ABE

¹⁸ Recomandare a Consiliului din 8 decembrie 2022 privind o abordare coordonată la nivelul Uniunii în vederea consolidării rezilienței infrastructurii critice (2023/C 20/01).

efectuează o simulare de criză la nivelul UE o dată la doi ani, care acoperă aproximativ 75 % din sectorul bancar. CRD impune, de asemenea, autorităților competente să efectueze simulări de criză prudențiale cu privire la instituțiile pe care le supraveghează, după caz, dar cel puțin o dată pe an. În plus, ABE a emis orientări pentru a se asigura că autoritățile utilizează o metodologie comună atunci când efectuează simulări de criză prudențiale anuale.

În cadrul uniunii bancare, BCE efectuează periodic simulări de criză, analize ale scenariilor și alte simulări pentru a contribui la procesul de supraveghere și evaluare. BCE efectuează, de asemenea, revizuirii specifice ale rezilienței cibernetice și ale angajamentelor de externalizare.

În **sectorul asigurărilor și fondurilor de pensii ocupaționale**, EIOPA efectuează periodic simulări de criză la nivelul UE pentru întreprinderile de asigurare și de reasigurare și pentru fondurile de pensii ocupaționale (IORP)¹⁹, o dată la trei ani, incluzând și o componentă de risc cibernetic și risc climatic.

Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) efectuează periodic simulări de criză la nivelul UE cu privire la reziliența contrapărților centrale, în cadrul evaluărilor efectuate în conformitate cu articolul 32 din Regulamentul ESMA și cu articolul 24a din EMIR. Deși aceste simulări se axează pe reziliența contrapărților centrale pentru a face față evoluțiilor nefavorabile ale pieței, ESMA include și alte tipuri de riscuri exogene.

Comitetul european pentru risc sistemic (CERS) elaborează scenarii nefavorabile pentru simulările de criză efectuate de ABE (bănci), EIOPA (asigurări, fonduri de pensii) și ESMA (CPC-uri).

Directiva 2014/49/UE privind schemele de garantare a depozitelor (SGD) impune statelor membre să își îndeplinească sarcinile care le revin în temeiul directivei. Rezultatele acestor simulări sunt apoi utilizate de ABE pentru a efectua evaluări *inter pares* în vederea analizării rezilienței SGD.

4. Perspective

Sectorul financiar al UE este susținut de un cadru de pregătire solid și multidimensional. Cadrul este alcătuit din legislație sectorială specifică, legislație transversală și mecanisme de cooperare între sectoare și între statele membre. Pregătirea sectorului financiar al UE are, de asemenea, o dimensiune externă, prin care UE își consolidează nu numai stabilitatea financiară, ci și rolul de sector financiar fiabil și credibil la nivel mondial.

Sectorul financiar al UE și-a dovedit reziliența în timpul crizelor anterioare. Acesta și-a dovedit capacitatea de a face față furtunilor provocate de pandemia de COVID-19, de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, de crizele financiare din alte jurisdicții, de atacurile cibernetice și de multe alte episoade de criză.

¹⁹ În mai multe state membre, fondurile de pensii ocupaționale nu intră în domeniul de aplicare al Directivei IORP II și, prin urmare, nu sunt reglementate de normele UE. Astfel de fonduri de pensii nu fac obiectul exercițiilor EIOPA de simulare de criză.

Totuși, având în vedere amenințările fără precedent și mediul geopolitic mai incert cu care se confruntă UE, este important să se evalueze în permanență nivelul de pregătire al sectorului financiar al UE. UE continuă această activitate și poate iniția ajustări necesare pentru a asigura acțiuni preventive și reactive rapide, concertate și proporționale, atât la nivelul UE, cât și la nivelul statelor membre, în vederea menținerii unei evoluții constante și a funcțiilor vitale ale sectorului financiar al UE. În viitor, se preconizează că dezvoltarea uniunii economiilor și a investițiilor și introducerea monedei euro digitale vor îmbunătăți reziliența generală a sectorului financiar al UE și vor îmbunătăți în continuare nivelul său de pregătire.